Poste Restante ★

Medlemsblad för
Nils Ferlin-Sällskapet
Nr 2 1975

Frågar du broder

Frågar du broder om dem som dö
alla som graven kallar –
Runt omkring livets bräunheta ö
etervågorna svallar –
–
Utanför fångens förpestade rum
solen och stjärnorna glöda
ser jag dem färdas i glitterskum
alla de lyckliga döda
–
Frågar du också vart resan bär –
Broder, vad tror du om frågor?
Där varest aldrig en fråga är
domna de dansande vågor.

Omslagsbild: Nils Ferlin i skymningstankar vid Skillerälven.
Foto av K G Bejemarks skulptur: *Hasse Skogsberg.*

KÄRA POESIVÄNNER,

nu står hösten hög och blå ovanför mitt lilla ruckel Fridhem här nere i Lönneberga, i det djupa Småland. Det är svampens tid, och min lilla bankgris, som sköter min ekonomi, ser till att jag då och då går ut i markerna och hämtar in av naturens håvor. Det spar alltid några kronor, säger han uppmuntrande. Och det är gott, säger jag, för jag vill ju inte gärna verka gnidig.

För några dagar sedan kom jag förbi en stubbåker och såg något lysa vitt därute. Anade något och tänkte: kan väl alltid ta en titt. Gjorde så och fann unga och mjälla ängschampinjoner så hjärtat slog en volt i bröstet. Fem stora, rågade korgar hämtade jag och Gudrun där och ändå fanns det minst lika mycket kvar.

Vi tog genast vår Daf (det är vår lilla bil som vi klokt och föredömligt endast använder här nere på det småländska höglandet) och for till vår vän storskalden Torgny Lindgren och hans Stina i Vimmerby. Ty jag tänker, precis som ni, på mina vänner. Där hade vi sedan en mykologisk och kulturell helkväll med svamprensning, svampkokning, tevetittande och samtal om höga och andliga ting.

Kära vänner, lärdomen av detta är den självklara att vi ska dela med oss till våra medmänniskor. Då blir allting, precis som champinjonerna för oss, mycket roligare. Nå, det har ju ni, kära vänner, redan märkt eftersom ni så troget och regelbundet betalar medlemsavgift i vårt kära sällskap och vi tack vare det kan dela ut det högt frejdade Ferlinpriset, i år till den övermåttan poetiske, nästan osannolike och oändligt levande skalden Harald Forss.

Men, kära vänner, ni får inte ha så roligt åt och glädjas så över att ni betalar medlemsavgiften, att ni glömmer bort att det finns många andra som vill dela er fröjd och glädje. Vi måste också dela med oss av vår förening till alla dem som ännu går i mörkret och inte sett det ljus som våra kära förening utgör. Ni vet ju, att ju fler vi kan dela med oss av vår förening till, desto roligare blir det. Friskt mod och lycka till nu, vänner, i ert ädla medlemsvärvande!

Den gamle skalden önskar er till slut all glädje i livet och en stark och innerlig vinter!

Med poetisk hälsning

Sander Key Åberg

Årets Ferlin-stipendiat

HARALD FORSS

MATTS RYING:

Jag är nyansernas älskare
det obestämdas vän
mysteriernas hängivne.
Jag har känt letargiens kyss
och hört dess viskning.
Morgonen och aftonen har sett mig le.
Jag är nyansernas älskare.

Alla lär känna igen Harald Forss', nyansernas älskares, ord och tonfall.

Han har också kallat sig "den vittnesgille vaganten", och en vagant, mer eller mindre vittnesgill, har han varit i hela sitt liv, både i inre och yttre avseende, utan någon förblivande stad. I sin ungdom i Örebro var han aktiv kristen inom frikyrkorörelsen, han var stridbar kommunist, han var nykterhetsprofet. Men den trånga sekterism han upplevde i de miljöerna drev honom till uppbrott, och han blev poet och bohem.

Jag lärde känna honom när jag gick i skola i Örebro några år i slutet av 30-talet. Då såg jag ofta hans märkliga gestalt på gatorna, alla visste vem han var, man talade om honom antingen med ett slags överseende förakt — "den galningen" — eller med viskande beundran — "ett lyriskt geni". Gänglig och vajande skred han genom sta'n, klädd i vidbrättad hatt och stor flaxande rock, blicken (med stänk av himlens färg) långt i fjärran, i sanning en främmande fågel med fattiggrå glans i det nyktra, krassa Örebro.

Och folket i staden pekade och sade:
se där kommer den galne drömmaren.
Och den galne kände stålet mot sitt hjärta.
Folket var kloka drömmare
med inhägnade egnahemsdrömmar.
Den galne såg det öppna landet med det klara ljuset
och den drömmen fanns inget staket omkring.
Jordens färg hade folkets ögon —
han, den ensamme,

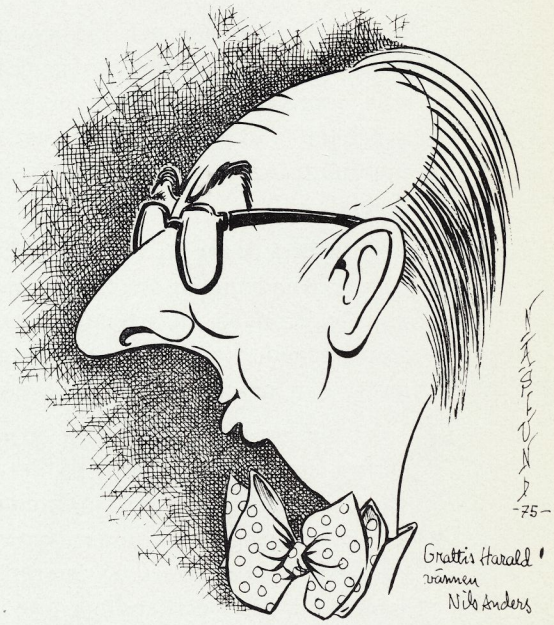

av himmelens blå stänk fått sin pupill.
Och folket i staden pekade och sade:
se filosofen, den som ej är som vi.
Han kysser aldrig en flickas mun,
han smeker aldrig i mörkret den vita huden.
Stadens flickor skrattade,
deras sista chans, en som ej är lik de andra.
O, att bara få snudda vid denna tanke!
Underliga känsla som tvingar till rop,
vällustens översvämmande rop —
den siste, den ensamme skulle vara lågan
i vars sken alla hemligheter blottas
och deras röda munnar vara nära tystnaden.
Men folket i staden bar jordens färg
och himmelen väntar förgäves.

Jag hörde honom läsa egna dikter i den ungdomliga sammanslutningen Ungt Närke, och det var en märkvärdig upplevelse. Tonen tyckte man sig känna igen från sina litteraturstudier: den klassiskt romantiska, världsfrånvända tonen sjöng i hans poesi. Samtidigt oroade och förbryllade han med sin avancerade frihet i syntax och komposition och sin förmåga att reducera och komprimera orden;

TRE DIKTER

av Harald Forss

DET LJUSA

Ända hit
långt in i mörkret
når din sammetspupill.
Ända hit
sjunger ditt hjärta
sång som jag lyssnar till.
Sjunger din ljusnad
så nära
sjunger ditt leende hit.
Blommar och doftar
o kära
långt in i mörkret hit.

(Ur "trött pupill" 1939)

VAGGAR I VIND

Vaggar i vind lättaste säv
där höstens löv ses falla
skänker sin spröda darrande röst
fast mörker och död hörs kalla

Avskedet röjs i gryningen grå
där flyttfågelskaran svinner
vinden den vaggar år ifrån år
stjärnljuset stilla brinner

(Ur Arpeggio" 1956)

GUSTAF FRÖDING

Närsynta snubbelsteg i rabatten.
Syrengrottans systrar —
och dubbelarvets syndapengar
i gymnosofilens lya i gamla Fyris.
Gustaf den störste i sitt dilemma
— den svenska ensamheten!

(Ur "Romantisk återkomst" 1971)

en tyngdlös, förandligad poesi som man inte blev kvitt, den kunde kännas som en drömlik spindelväv över ansiktet.

Men har var en god showman också, han läste på ofördärvad Örebro-dialekt med en gammaldags histrions grandezza, och hans kommentarer präglades av en fantasifullt clownaktig och föga översinnlig absurditet, som gav dikterna en sällsam relief. Och så småningom upplevde jag många sidor av hans lättrörliga väsen. Stundom var han tyngd av småborgerliga bekymmer, stundom svävade han i suverän frihet över vardagens futiliteter. Än tycktes han personifiera den absoluta ensamheten, än krävde han en hängiven skara omkring sig som avnjöt hans burleska, irrationellt irrande ordflöde. Han kunde på en gång tyckas som ett vilsekommet barn och som en åldring som genomlevt allt, en världsfrånvänd munk som avstod från allt och som en dionysisk livsälskare som ville famna allt.

Och sådan har han förblivit.

Vad snabbt ett leende springer
och i dalen är det mjukheten i steget som dröjer
för att åter utlösas i vindarnas slöjor,
de kommande och gående systrar
som älska att kallas för skyar.

OLOV HAMMARLUND:

Harald Forss' intåg på parnassen började år 1939 och ägde rum helt i egen regi. Under den korta tidrymden av fyra år lyckades han från eget förlag i Örebro ge ut inte mindre än sex diktsamlingar: *trött pupill* och *mossa* 1939, *handen drömmer* 1940, *violetta skuggor* 1940, *portalen 1941* och *jag är nyansernas älskare* 1943. Upplagorna var mycket små, *trött pupill* trycktes i 500 exemplar, *mossa* i endast 250. För att klara finansieringen av *violetta skuggor* fick skalden sälja sin boksamling och sin racercykel. Det hela vittnar om en synnerligen stark tro på poesins mission och på den egna kallelsen. Poesi och person ingick i Harald Forss en sällsam förening. Han blev för örebroarna och sedan för svenska folket — som Stig Carlsson uttryckte det — "poeten som själv är ett poem".

De goda örebroarna blev åtskilligt förbryllade av den poesi de mötte från denne arbetarson med sexårig folkskola och en folkhögskolekurs som utbildningsbakgrund. Frånvaron av versaler, interpunktion och traditionell andhämtning var i och för sig tillräcklig för att de skulle klassificera skalden som en obegriplig modernist. Härtill kom de många hemmagjorda orden, som ingen kunde tyda. De

insiktsfulla upptäckte snart att det var fråga om ett högst allvarsamt maskspel av en i sinnevärlden desorienterad drömmare och traditionalist, som ur kulissen visserligen sufflerades av en del modernister men där de tydligaste rösterna ändå kom från gamla hederliga svenska romantiker som Stagnelius, Atterbom och Almqvist, att han var en poet för vilken orden var en svindlande möjlighet, ett medium för den mystiska upplevelsen, för "ögats utsikt utan sans", "det icke förutsatta". Det finns i denna tidiga diktning en extatisk känsloupplevelse, som ofta spränger språkets gränser, nära nog av samma karaktär som kunde bevittnas vid pingstens elddop i Elim och Filadelfia, välkända företeelser i Harald Forss' barndomsvärld. Harald Forss är, sade Johannes Edfelt, en lyrikens sekterist, en poesins tungomålstalare.

O innan — innan ordet
bindelns tryck
och munnens orosflod som ej förlösts
kvavt stigande kvarter
och ansiktet i dimma
epileptisk ristning
där skådarkroppen famlar fram
vem där o gryende rosori
ej mer ej mera så
låt skenet ifrån purpurfacklan svinna
av bävan våg på våg
din sällhet jag förnummit
så skänk o dunkla ström
till slut det väna hjärtat ro

Den citerade dikten är hämtad ur *adanoi* (1950). Mellan denna samling och de tidigare nämnda ligger samlingarna *bort över havets långa smärta* (1945), *rannsakan* (1946), *den vittnesgille vaganten* (1947), samtliga utom *rannsakan* utgivna på eget förlag. Denna produktion i slutet av 40-talet präglas av häftiga motsättningar. Den i grunden blide poeten för ett krig mot allt och alla, som kan hota vad han kallar poesins sanning. Gunnar Ekelöf har kallat dessa språkliga och filosofiska excesser en kulturpogrom:

"Utom att denna kulturpogrom, när man väl kommit igenom språkslöjorna, visar sig verkligt roande att läsa, är den i hög grad originell. Man kan kanske sammanfatta oraklet på följande sätt.

Forss börjar med att i dunkla men bitande ordalag ta ner överhuvudtaget allt som finns i nutida svensk litteratur och litteraturvärdering, från den professionella pessimismen genom alla mellannyanser till den professionella optimismen. I deras ställe sätter han *'det anonyma oerhörda'*. Han vidrör i förbifarten Almqvists immoralism, vilken han uppfattar som en art av visserligen förtrollad frihet. Han förkastar metoder sådana som den surrealistiska (den eliotska skall vi inte tala om) och vill — om jag missförstått honom rätt — återge dikten dess primitiva karaktär av något utifrån kommande, opersonligt, pytiskt och siande. Det är vackra och närmast arkaiskt-klassiska tankar, de må vara hur dunkelt sagda som helst."

De häftiga motsättningarna skänker åt dessa diktsamlingar en egendomlig spänning. Mitt i den pytiska häxbrygden frigör sig plötsligt dikter av egenartad lyskraft. Ur det kaotiska ordflödet stiger då en slaggfri ton med bud om *"det sanna reellas gudsinnebörd"*, som kommer drömmen om den rena poesin nära.

ser du jag går
— och det säges ovisst som alltid
vänta ej varsel från mig
som svinner i morgonens dagg
flylätta fjät
skall vindarnas andning utsudda
— intet förmärks
oupphinnelig ilar jag fram
le du likväl
som skådar hur eos uppstigit
rodnande bräm
har givits molnen i öst
och på hans panna
din flyktande väns skänkes tröst

Läser man denna dikt uppmärksamt skönjer man det klassiska versmönstret i pentameterns form. Mycket av Harald Forss' tidigare diktning visar sig vid närmare besiktning vara centrallyrik med ädla anor draperade i moder-

nistisk utstyrsel. Skalden har sedermera självmant lagt av förklädnaden med början i *Arpeggio* och *Kärlekens ögon* (1956 resp 1962), där han för övrigt nästan programmatiskt anknyter till den historiska romantiken. Hans senaste diktbok heter också betecknande nog *Romantisk återkomst* (1971).

Harald Forss' egen uppfattning om det essentiella i hans diktning kommer till uttryck i det under innevarande år utgivna urvalet *Ljus bukett*. Han framhäver sig här som en ömsint förvaltare av den romantiska centrallyriska traditionen, och det är nog riktigt att det är här hans främsta styrka som poet ligger. Det är inte de långa böljande diktsviterna som är hans rätta element, kanske inte heller de i och för sig magnifika surrealistiska dikterna i de tidiga samlingarna eller de satiriska prosastycken som Ekelöf kallade kulturpogromer, utan det koncentrerade poemet, där han i mjuka och förandligade strofer om kärleken och naturen söker gestalta upplevelsen av *det anonyma oerhörda*.

Med mjuk och drömlik varsamhet får han i dessa poem även slitna uttryck att verka nya och förmår skapa en högst levande poesi, som ibland har något av folkvisans naivitet och gåtfullhet över sig. Han demonstrerar här en ofta häpnadsväckande förmåga att poetiskt formulera erfarenheter som i allmänhet anses för flyktiga för att kunna fångas i ord. Kritikerna har talat om ordens gåtkaraktär i hans lyrik, ord som fasthåller på samma gång en intim verklighetsnärhet och en mystisk översinnlighet, om hur rytmen och den poetiska visionen ofta säger ett och den direkta utsagan ett annat och hur detta skapar en stark spänning i dikten. Erik Lindegren kallar honom en *"den romantiska sensibilitetens impressionist"*. Man kan tillägga: en utomordentligt musikalisk impressionist. Ibland lyckas han faktiskt bäst då han inte har någonting substansiellt att säga, då själva ordrankan bildar en eggande musikalisk linje som är sig själv nog, och där det lyriska flödet liksom omärkligt övergår i musik och plastisk rörelse:

min skrift är bågen tecknad över ormens ögon
de gula pupillerna skuggas av min skrift
av rytmen hos min hands rörelse
den tecknade bågen
min skrift är bågen tecknad över ormens ögon
och formen hos mina händers drömmar
de stigande liljevita
de vaggande dunkelblå

Denna dikt visar också att man inte skall underskatta Harald Forss' tidiga modernistiska turer. Någon har träffande anmärkt att kriget mot fyrtitalisterna skärpte hans formspråk så att han med historiens ironi blev en del av 40-talet. Många av hans surrealistiska 40-talsdikter är verkligt magnifika. Man skall också komma ihåg att han inte blott är nyansernas sensible älskare, han är också — för att tala med titeln på en av hans samlingar — den vittnesgille vaganten med bitter erfarenhet av en vrång och oförstående omvärld, en satiriker av rang och stor originalitet. Den unge drömmeriidkarens situation i den krassa nyttans samhälle har han målande skildrat i dikten *Den ensamme* och sekterismens avigsidor vädras i dikten om *Wadköping*, ett prov på Harald Forss' ibland genialiska satiriska förmåga:

O hem av frid och loj lojalitet
räntpungen växer
och Gud sitter så vackert i ögonen.
Profitens mörka pannlugg
hänger likt Sions palmskugga
döljande ekvationens djupa fåror.
Söndag bländande broder —
kollekthåvens lilla lek i bänkarna
lenhet från höjden, falsett i strupen
och händernas lätta fallande
över syndens små runda axlar.

Det är nog inte så många som ingående känner Harald Forss diktning, men ändå är det inte förmätet att kalla honom en folkkär poet. Det beror på styrkan och originaliteten i hans personliga framtoning: en ovanlig människa som skriver en ovanlig poesi och missionerar för den — poeten som själv är ett poem. Och med Åke Janzon vill man säga: Han är i sin art en verkligt betydande svensk skald.

FERLIN OCH VÄRLDEN

— Jag vill inte på något sätt ta bort glädjen och romantiken ur bilden av Nils Ferlin i våra hjärtan. Men jag har velat ta upp också en annan sida av denne verkligt folkkäre skalds diktning, säger *Claes von Rettig*, författare och regissör på scen och i TV. Han har arbetat på teatrar i Norge och Finland och på de flesta scener i Stockholm. Brecht är en av hans stora inspirationskällar, som osökt lett honom rakt in i Nils Ferlins diktning. Han arbetar nu på ett stort Ferlin-program för TV, det första i en planerad serie på fem, där han med dels ett omfattande färskt intervjumaterial, dels med ett stort ännu outnyttjat dokumentärmaterial hos Sveriges Radio vill följa världshändelserna sedan första världskriget, så som de speglas i Nils Ferlins dikter.

Det finns en hel kulturskatt som ännu är förborgad för oss, den ligger nära inpå och är väldigt naturlig; det är kanske därför. Men för att börja från botten: vi har ju egentligen väldigt lite beskrivande historia om den svenska fattigdomen. Den förtigs. I dessa sena dagar står det upp en kvinna som beskriver vilket helvete det var att tjäna sitt bröd i Stockholm, Sverige, under detta sekels många första decennier. Hon skrev sin bok i köket, i smyg, mellan tvätten och disken.

Jag menar, varför är det så? "Så" är det inte i andra länder! Norge har sin realistiska arbetarskildring. Finland sin. Medan Sverige har — fortfarande — sin borgerliga verklighetsbild.

Nu ämnar jag föra in Nils Ferlin i den här bilden. Vi har en mytbild av herr Ferlin som den tragiske gycklaren, supbrodern och genomskådaren, punkt slut. Vilket land levde han i, och när? Det framgår inte. I vår mytbild är han fritt svävande över marken, utan anknytning. Jo— till ett Klara möjligen, ett likaledes mytiskt område på jorden, och till ett Filipstad på sin höjd, en sagstad långt bort i abstrakta fjärran.

För inte så länge sen sa en utlänning i en intervju, Wolf Biermann, östtysk poet, rabulist, uppviglare, kommunist, Brechtelev, bannlyst — att han influerats en del av den svenske poeten Ferlin. Hur i helvete? Vad då? Hur kan det tänkas?!

Ingen kan komma och säga att Ferlin var kommunist! Man menar att han inte var politiskt intresserad. Somliga hävdar att han var kristen. Jag skulle tro att han hade *en* ideologi, det var fattiga sanningen. Han ville vara, och var, sanningsvittne, och på det fattigaste vis. Det här i världen som inte bekände sin ultimativa fattigdom ratade och fördömde han. Det finns ju ett överspel i detta, en alltför stor ensamhet, kan man säga. Men det finns också någonting alldeles rent och äkta och livaktigt. Det hävdas av psykiatrisk expertis som sysslat med olika former av terapi — att bland diktare har Ferlin den mest *läkande* verkan. Han är den populäraste, den mest levande. Det är troligen därför att han så unikt beskriver en verklighet.

Det UNIKA — det är ju hela Ferlins produktionssätt. Han satt mitt i världen på kafeerna och plöjde tidningarna, sen omsatte han det i rytmer och ordföljder, prövade det på sin omgivning — det var en muntlig form, ej

en skriven. Först efter noggrann utprovning på många auditorier bemödade han sej att plita ner rönen på papper.

Att se Ferlin frikopplad från den verklighet han levde i är ett stort falsarium och en onödighet. Han om någon var ett tidsvittne, och som sådant gångbart också idag, eftersom tiden upprepar sig. Hans livs historia var århundradets. Han föddes med det, upplevde i puberteten första världskriget, formades av 20-talets svängningar och 30-talets växande hotblandade idyll, nådde sitt livs klimax och yttersta fattigdom till andra världskriget (det fanns inte mycket kulturstöd då, han bodde på gatorna, i stor nöd, ägde ej ens ransoneringskort), landade med nöd och näppe i äktenskaplig stuga under det "fredliga" vilsamma efterspelet till kriget, 50-talet.

Ferlin — tidsvittne och tidsprodukt. Han levde i och skildrade — på olika sätt — ett Sverige som hade den yttersta fattigdom och den yttersta rikedom, men varav vi bara vants att se en förskönad, ytlig bild. Så har också vår bild av Ferlin förskönats, utslätats. Man framställer honom nostalgiskt, mjukt, kantlöst, tjusiga tenorer gör Lillebror Söderlundhs redan alltför tjusiga När Skönheten kom till byn till en alldeles ofarlig, innehållslös aria — så att generationer av oss glömt att titta på texten och se vad den verkligen handlar om. Ferlin hade själv sina (dolda) dubier om denna sorts musik. När han själv ett par gånger tonsatte sina texter blev det — liksom i fallet Brecht — betydligt hårdare, kantigare tongångar. Se på "Ahrendorffs tid"! Den svänger kärvt och illusionslöst — och medryckande. Och man hör vad den handlar om.

Ferlin reagerade pilsnabbt och seismografiskt på världshändelserna, redan från första diktboken och framåt i stegrad grad, lever en desperat klarsyn över vad som händer och kommer att hända under de skenbart idylliska och "allmänna", schlager-taktfasta, "enkla" styckena. Men ser man dem i koppling med tiden är de hela pjäser med flera bottnar, är de journalistiska beskrivningar över tidens själstillstånd. Man har kunnat se ner på dem för deras avvikande enkelhet och folklighet, men det var Ferlins hela medvetna program, som han uttryckte mycket tidigt i intervjuer: han använde sig medvetet av schlagerns enklaste schabloner för att sälja svåra budskap på bredaste front. Det var ingen tillfällighet eller begränsning, utan en metod.

När F några gånger högg till och gjorde direkt kommentar på politiska ting, hajade Sverige till och fick hicka, och försvårade publicering — det hände t ex med Niggern skriker 1936, ett sårat utbrott mot Italiens ingrepp i Abessinien. Under andra världskrigets första år skrev han laddade politiska dikter i Idun, direkta dagskommentarer.

Man brukar säga att F var totalt sin egen och inte influerades av någon, det är myten om det av allt oberoende snillet, frikopplat från världen. Men hela inledningen till Goggles, och mer än det, är starkt influerat av Brecht, av hans Tolvskillingsopera, som kom till Sverige som film 1931. Ett gäng Cosmopoliter och Vilhelm Moberg gick samman för att göra svensk Tolvskilling. Det skar sig, men man kom *så* långt som till genrepet av en politisk revy i Cosmopolites källare, där Ferlin framträdde med goggles-numren i en berlininfluerad cabaret.

Det finns alltså en hårdare, kantigare, vidare, större Ferlin att upptäcka och framställa. Det må göras med alla medel vi idag har till buds: film, spektakel, TV. Och en gång för alla också klä av romantiken kring det hårdaste, mest förfallna och destruktiva Klarasuperiet och "bohemeriet". Det *fanns* — ungefär som Bellmans dödsberusade supromantik *fanns* — men båda med sin sociala grund och verklighet. Utan den är det ju bara ett slags onani.

Claes von Rettig

UR OLLE SVENSSONS

KVARLÅTENSKAP

Olle Svensson blev Ferlin-stipendiat 1967. När han 1974 skulle ha fyllt 70 år, utgavs den posthuma samlingen "Kvarlåtenskap" med dikter som alla skrevs efter Ferlin-priset. Med vänligt tillstånd av skaldens maka Berna Svensson återges här två dikter ur samlingen.

ATT VÄNDA TILL VINDVÄG

Brantast av alla spår att gå
stupar stridast i nedan —
motlutesvägar sena och grå —
de som är vandrade redan.
Stigväg är vindväg i blå termik
där allt är i morgon och sedan.
Ingen färd är denna lik
långt från nu och nedan.

Att vända till vindväg det stupande grå
och nu till i morgon och sedan —
förvandla till hemväg sent och så
med längtan i mörkaste nedan.
Att söka för dröms skull och skyar som flyr —
att falla utan att klaga
kan vara ett brinnande äventyr
en sista sällsam saga.

MEN SVARTFÅGELN VAKTAR

Nu utmäter frosten sin sista
brandskatt av lönn och lind
och dimman ryker
ur tjärnar och kärr
med dagens sista vind.
Och sorgset Svartfågeln stryker
i de gamla aplarnas grind.

Själv sitter jag höstförlamad —
halvt blind och döv —
och vet var i bergen
på klippande klöv
en höstlig älg
en rågång följer
bland asp och sälg.
Men Svartfågeln prasslar
i tunets
våta och virvlande löv.

Fast vinter allenast
snart återstår och bitterkallt
och snö och isande vind —
detta gåtfulla liv
är mig kärt trots allt —
och inom mig drömmer
i lönn och lind
en blommande blå orimlig vår.
Men Svartfågeln vaktar ensligt
de gamla aplarnas grind.

KRING EN SOFFA

Det silade vått nerför kragarna och i urringningarna, och paraplyerna slog ut i spänd förväntan. Sandro höll tal förstås, när K G Bejemarks Ferlin-skulptur skulle avtäckas i Filipstad den 24 maj. Och Olof Ögren i "soffkommittén" höll tal. Och Knut Warmland berättade och Gunde Johansson sjöng. Och landshövding och kommunalpampar höll också tal.

Foto: *Filipstads Tidning* och (nästa sida) *Hasse Skogsberg.*

Så kunde äntligen Olof Ögren låta plasttäckelset falla. I bakgrunden den del av menigheten som inte höll tal.

Och så satt de där i den absoluta premiärsittningen i bronssoffan, syskonen Ferlin: fr v Ruth, Lisa och Nils.

K G Bejemark har i sin skulptur velat få fram "en syntes av Fred Astaire, Kolingen och Louis Jouvet" — inga dåliga förlagor.

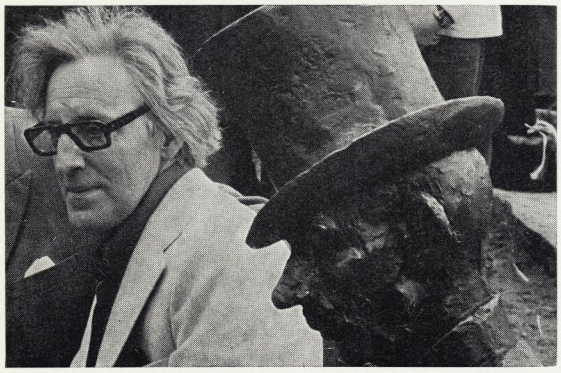

Nils Ferlin sitter och minns framför några äldre hus i Filipstad. T h Stadshotellets byggnad som också inrymde andra lokaler.

"Vad var det för ord —
var det långt eller kort,
var det väl eller illa skrivet?"

"Min lycka är din,
din lycka är min
och gråten är min när du gråter."

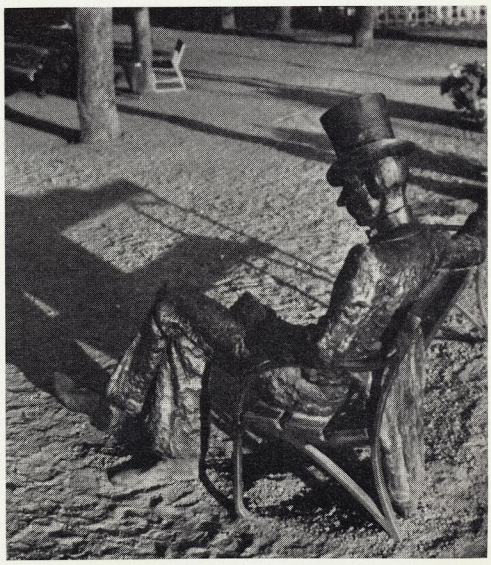

Festen är slut.
Morgonsolen stiger
över en eftertänksam poet.
"Och jag funderade mycket . . ."

OPUBLICERAD FERLIN-DIKT

Dan Andersson.

Han var spelman, han kom vandrande med fela i sin hand
och han stämde sej på gator och på torg;
och han sade: jag är kommen från ett högt och okänt land,
jag skall spela er till glädje och till sorg!

+ Och vi hörde honom spela – och vi sade: det är han
som de snöbetäckta viddena har sänt,
det är ruelsens och ångstens, det är ödemarkens man
som förnummit vad de andra icke känt.

Ja, vi hörde honom spela och det var oss så en tröst
att vi kände där vi stodo i en ring
hur vi lyfte våra hjärtan liksom ämbar ur vårt bröst
och han fyllde dem med "underbara ting" – –

— Det var tiggarn från Lussa, och nu spelar han ej mer
ej nu slumrar han i jordens svala ro –
Men den rikedom han skänkte var den rikedom som ser
att vår längtan är för mera än vår tro.

x

Till Kolbjörn,
om han har någon
användning för det!
Ferlin, giddande.

+ Kärlek heter det ju – både
hos Dan Andersson och Paulus,
och som citat vore det kanske
lämpligare.?

Nils Ferlins dikt "Dan Andersson" skrevs troligen 1926 men har publicerats först nu i årets nyutgåva av "Svarta Ballader", där Gunde Johansson låter den bilda slutpunkt i sitt fina "olitterära företal". Som framgår av raderna nere till höger har dikten ingått i den ganska stora samling som Nils Ferlin överlämnade till skådespelaren Kolbjörn Knudsen och som numera till stor del införlivats med Göteborgs Universitetsbiblioteks Ferlin-samling. Dit hör bl a också dikten på sid 2 i detta nummer av PR. — Gunde Johanssons företal om Dan Andersson är verkligen föredömligt "olitterärt". Han varnar för att "förstöra honom med torra akademiska analyser eller semantiska fintligheter. En sådan dikt som 'Omkring tiggarn . . .' undgår varje försök till analys — — — Nej, dikten är sin egen förklaring, en hymn till längtans mysterium — — — För det är ju en mystiker vi möter — en levande människa, en levande som lever så förunderligt starkt ännu i allt han skrivit." — Och Gunde Johansson citerar Nils Ferlins egen inledning till en tidigare Dan Andersson-utgåva. Nils Ferlin som talade om Dan Andersson som "poeternas poet".

84-ÅRIG DIKTARE

NILS-MAGNUS FOLCKE blev Ferlinstipendiat 1968. Vid den mogna åldern av 84 år har han i år gett ut ännu en samling lyrik, "Diktare och kvinnan", där följande dikter hämtats.

GUSTAF FRÖDING

(Första strofen i en längre dikt)

Så tyst, så tomt det blev den dag du dog.
Du skulle aldrig dikta mer. Du skänkte
ditt liv i dikt. — För hårt dig ödet slog.
Och du var trött. Du sett hur livet kränkte
det vackraste, det spröda. Mot vår gåtas
fördolda lösning gick du bort som blott
den går som vet att felsteg må förlåtas,
att gränsen mellan ont och gott
och mellan lust och sorg i man och kvinna
har ingen funnit och ska ingen finna.

NILS FERLIN

(Vid jordfästningen 1961)

Du mänska och skald och vän,
som vi nu mist,
med var grå liten fågel på grönan kvist,
med vår längtan bort från allt tarvligt och trist
är du hos oss igen.

— — —

Och i cirkustältet står vi och ser
hur något förgånget sker,
tills det mörknar alltmer.
Men i tystnaden utanför,
där ingenting stör,
har vi känt att du stundom längtat dit.
Bortom lyktor och clowners skratt och gråt
och all nöd och hunger
står björken vit,
och där hör vi en röst, en sång,
som ska följa oss åt.
Det är saknadens fågel som sjunger . . .

NILS FERLINS KOMBINERADE SVENSEXA

av Arthur Ekström

Nils Ferlin gick ju och gällde för att vara en inbiten ungkarl, och hela Stockholm överaskades när ryktet om hans förestående svensexa började spridas i stan. Han betecknades ju som en oförbätterlig bohem, och såna ska ju inte gifta sig. Men hur det nu är så gifter de sig emellanåt ändå och bildar bohemiska familjer. Eller bildar familjer utan att gifta sig. Trots att Ferlin på sin tid ansågs vara en levande förebråelse emot den svenska tillknäpptheten så följde han emellertid nu den gamla traditionen.

När giftasryktena började cirkulera tolkades hans framtida öde på många sätt. Han skulle stabilisera sig och bli en småborgare. Äktenskapet skulle snart gå i kras och så vidare. Det blev ingendera. Han förblev mer eller mindre sig själv, och hans fru var inte alldeles främmande för bohemeri.

Men låtom oss tala om den stora och minnesrika dagen. Evenemanget skulle avlöpa på Mosebacke, och gästerna infann sig vid sjutiden på kvällen snygga, välrakade, friserade, välklädda och tystlåtna. Ingen var berusad, ingen bråkade och ingen var utklädd, som man brukar vara i dag.

Den blivande fru Ferlin, fröken Henny Lönnqvist från Helsingfors, var närvarande, men fästmannen dröjde tillsvidare. Det stora och mångskiftande sällskapet slog sig ner vid långborden under diskreta samtal. Assietterna var delikata, och alla tycktes äta med god aptit. Måltiden framskred, man skålade och samtalen blev livligare. Men fästmannen dröjde. Det började bli litet intressant. Litet ferlinskt. Det kunde ju hända att Nisse ångrat sig. Att han inte alls skulle komma till sin svensexa. Illmariga miner. Sill, lax, inkokt ål, snaps, pilsner. Feststämningen vaknar. En trio spelar Lille Bror Söderlundhs kompositioner till Ferlinvisor. Det skrattas då och då. Man har kommit igång.

En bortskämd fackföreningspamp skålar med mig och börjar gnälla om steken, som han anser vara för torr. Han säger att han är socialdemokrat men att han egentligen är borgare.

— Men det är inte jag. Det har jag aldrig varit, svarar jag.

Han ler resignerat. Vi skålar med varandra. Småningom får jag veta att han sitter i stadsfullmäktige, att han är insyltad i Stockholmssystemet, att han är en av de ledande i Arbetarkommunen och att han inte tycker om kåsörer. Men han är en snäll farbror, stor till växten och tjock av den sociala kampen och dessutom väl underrättad om alla närvarande. Kanske litet för väl underrättad ibland, och detta år 1944, långt före våra dataregister. Han har också kulturella intressen, och han känner många kulturpersonligheter. Jag lyssnar och finner att han är en riktig guldgruva — ett slags Nordisk familjebok, en Vem är det, en Who's who. Vi har för länge sedan glömt Nils Ferlin. Den väldige farbrodern berättar och jag lyssnar. Då och då skålar vi högaktningsfullt med varandra. Hemma i Sverige får man sällan tala själv. Här får man bara höra på.

Och så var det Ferlin. — — Nej, han hade inte kommit än. Två timmar hade gått. Men hans fästmö var ju där, och man började hålla tal till henne. Den första av talarna — jag har glömt vad han hette — men det spelar ingen roll — sa en massa förvånansvärda saker om Nils Ferlin och hans kärlek. Bland annat önskade han att Ferlin skulle få nöjet att dö före sin fästmö. Jag vet inte om han var arg på Nisse för att han inte kommit till middagen, eller om han var svartsjuk på honom. För min del fann jag utläggningen makaber, men min mäktige granne kände sig gripen och tyckte att det var ett fint tal.

Så skålade vi för fröken Lönnqvist och sjöng Må *han* leva. Vi måste ju försöka utplåna det intryck som den förvirrade vältalaren åstadkommit. Efter en stund reste sig den makabre talaren på nytt och man hörde indig-

nerade hyssjanden. Men han ville bara be de närvarande om ursäkt, och det gjorde han på ett så finurligt sätt, att alla skulle tro att de missförstått honom. Talaren var en affärsman.

En annan talare, en konstnär, lyckades med ett kort anförande skingra förvirringen. Publiken bestod till en stor del av Ferlins vänner. Både nära och periferiska. Gunnar Ekelöf, Helmer Grundström, X-et, Caleb J. Anderson, Noi Benkow, Ragnar Holmström med flera. Skådespelare, författare, konstnärer, journalister och direktörer. Men bohemer? Sveriges mesta bohem dröjde.

Snällt och städat reste vi oss från våra bord och gick en trappa upp till kaffet och konjaken. Ännu inte någon Ferlin. Men vem tänkte på Nisse nu, när man kunde få konjak? Några muttrade visserligen något om att det var en förfelad svensexa — men man hade ju Henny där — och förresten — det kunde ju hända att Nisse var förbannad och inte ville komma. Man kunde till och med få höra en cirkulerande historia om att en av hans vänner, som inte blivit inbjuden, i förargelsen gått upp till honom med en halvliter, och att de båda vännerna som bäst satt och pratade skit om svensexan. Men det var lögn. Nisse hade ont i sitt nyckelben, som han cyklat av för en tid sedan. Jag slog mig ner hos min gamle vän Caleb, som visste allt om Ferlin — eftersom han i många år varit hans högra hand och följeslagare. Han var den ende välunderrättade i lokalen, och hans sa:

— Nej, Nisse kommer snart nu. Dom har gått efter honom.

Caleb hade rätt. Efter en stund hördes ett mångstämmigt vrål, en storm, en åska. Pressfotograferna höll på att springa omkull varandra. Blixtarna bländade oss, och Nisse kom inmarscherande med ett brett leende i sitt gamängansikte.

Det var som om kungen skulle ha kommit. Han gick fram mellan två led och tryckte i förbifarten beundrarnas händer. Det låg något majestätiskt över det hela.

— Nisse! Nisse! Nisse! Hela världen kallade honom Nisse.

Sedan började balunsen på allvar. Korkarna smällde, glasen klirrade, dansen gick, och kring Nisses bord trängdes en klunga poeter, direktörer, skådespelare, lutsångare, fideikommissarier och annat gott folk för att få trycka hans hand och hälsa honom välkommen. Skalden fick den ena kramen efter den andra av sin fästmö. Hon hade väl knappast vågat drömma om en sådan punktlighet, och den kombinerade möhippan och svensexan för paret Ferlin-Lönnqvist hade fått en lycklig start. Men när jag kom fram för att trycka Nisses hand sa han:

Hör du broder Hassan! Råkar du händelsevis ha en rakhyvel på dej? Ser du jag hade så bråttom när jag skulle hit, så jag rakade mej litet slarvigt . . .

Han strök sig förläget över hakan. Ja, visst tusan hade han haft bråttom. Han var ju bjuden klockan sju och kom redan klockan elva!

Broder Tor på skiva

Var god missförstå ej rubriken! Tor Bergner har varit på skiva förr, i flera bemärkelser. Men nu har Polydor just kommit ut med en hel LP, fylld till sista spåret av Broder Tors speciella sångkonst. Två av hans tonsatta Ferlin-dikter finns med: "Löjligt" och "Men går jag över ängarna". Andra diktare som fått stå för texten är t ex Erik Axel Karlfeldt och Lars Forssell, men utöver egna texter är det framför allt kollegan som Ferlin-stipendiat Emil Hagström som inspirerat honom. Tor Bergners register är onekligen imponerande brett: från den milt talat uppsluppna "En natt i Toulouse" (Emil Hagströms text) till Gabriella Mistrals "Vaggsång", där han — för att tala med Birger Normans kongeniala presentation på skivomslaget — "lyssnat fram en melodi som inte kunde vara annorlunda, när den en gång väl är funnen. Den sjunger sig själv i hjärtat av en jordisk och kosmisk moder. Det är en melodi som ingenting förringar eller förminskar i denna dikts alla dimensioner."

. . . och på noter

Samtidigt ger musikförlaget Reuter & Reuter ut en samling tonsättningar av Tor Bergner, den sjunde i ordningen, "Råd till en ung flicka och 9 andra visor". De välbehövliga råden är skrivna av Lars Forssell, Harald Forss står för texten till fyra av visorna och bl a Emil Hagström och tonsättaren själv för var sin. Här ingår också Jaroslav Haseks "Lusmarschen", som liksom bl a Lars Forssells visa finns med på Polydors skiva. — Vissamlingen är illustrerad av Erik Prytz.

VID MÄSTARENS FÖTTER

Medlemmen Nils Anders Näslund som skrivit detta kåseri med verklighetsanknytning, var gammal god vän till Nils Ferlin. De träffades första gången 1931 på dåvarande kafé Java vid Hötorget, där "den långe skalden" slog sig ner vid hans bord och presenterade sig som skådespelare, bandaktör och tillfälligt utan jobb. Nils Ferlin bjöd på choklad med vispgrädde och wienerbröd men intog själv "något annat som hade en gyllengul kulör".

Någon särskild ordlista till kåseriets söderslang är väl knappast behövlig. Att t ex *pral* betyder *bror* och att den som hunnit sådan mognad att han bestod sig med en *stadi myra* i själva verket hade stadigt flicksällskap, torde inte vålla några missförstånd. Något mindre välbekant är kanske att det var föga avundsvärt att ha *slem på piperna*, d v s *tuberkulos*. Möjligen bör det också påpekas att man *hoppade över diket*, när man passerade Slussen på väg från Söder till Klara.

— Sno're på, snorhyvel!

De va stora pralen, som gasta ut genom köksfönstre. Han va nitton å höll sej me både stadi myra å lördagsspånken. Nu va de just en sommarlörda i onådens år 1942 å ja hade vare å tjackat rakblad åt honom. När ja kom in, sto han me raktvål i hela nyllet å fråga, om ja hade varit till Örnsköldsvik å tjackat varan. Vi bodde i hörne av Timmermansgatan å Brännkyrkagatan, så de skulle va fin ironi de där.

De hade tage en stunn, de visste ja, men ja hade så mycket, som malde i roten den dan. Ja skulle neråt Klara å försöka få tag i den långe skalden å visa upp nåra dikter ja hade skrive.

Teckning av Nils Anders Näslund

Ja hade väl vare som kanslingarna i kvartere ja också å plugga bara för ett år sen å spela boll på skolgår'n å härjat i skinnarviksbergen, men så fick ja slem på piperna å fick åka å lägga mej på Söderby. De var ju som att kastas från en planet till en annan. De va ju inte mycke man kunde greja å ordna me i sängen på sal M4. Man hadde ju radion, men den tröttna man ju snart på, de va ju bara rapporter om hur mycket flygplan, som varje land, som va me i krige hade skjute ner, å så va de Ulla Billqvist, som sjöng om nån soldat å så va de ju förståss radiomajorn, som tala om hur vi skulle bära oss åt, om Fosterlande blev invaderat av främmande makt.

Tre kompisar hade ja på salen, en bagare från Tomtebogatan, som bara låg å grina på nätterna å sov på dagarna, en furir från I1, men han va kär, så han låg bara å skrev brev, å när han inte gjorde de, så låg han bara å himla å stirra oppi take. Den tredje va emellertid en reko kis. Han var journalist på en morrontidning i Klara. Han invigde mej i lyriken. De va ju såna grejer, som man förr tyckte va de mest tjejaktiga som fanns, men en da läste han högt en dikt av en doktor som hette Karl Asplund. Dikten hette "Hjältarna" å ja lipa nästan, när dom tre kisarna i båten reste sej å sa Åll Rejt å steg ner i have, bara för att skorven inte skulle sjunka, å alla kvinner å barn skulle omkomma.

Ja läste allt ja kunde komma över, som doktorn hade skrivit å ja minns när jag läste "På sjukhuset", hur ja tyckte de va ja själv, som låg där me pulsen som en trumeld å hjärnan het som en ugn, me kroppen full av granatskärver å att jag höll på att dö.

Ja läste tillome tidningsartiklar, som doktorn skrev å en gång skrev han så vackert om

en lång skald som höll sej neri Klara. Ja, han skrev så trevlit, så ja börja intressera mej för den långe också. Han hade inte komme ut me så mycke då, men jag läste rubbet å ja vart frälst. Sen blev de inte långsamt på sjukhuse inte. Ja satte igång å startade eget. Skriveri, förståss! Ja skrev en jädrans radda dikter, om hur visset de va me slem på lungerna å sånt där, som va närliggande, så att säja. Kvackarn sa, att läkningen gick över förväntan å ja fick snart lämna sjukhuse. Ja hade ett hundratal dikter me mej hem å ja va tvungen, att gömma dom noga. Hade pralen eller nån av syrrerna sett dom, så hade dom säkert garvat mej ur kåken.

Nu skulle ja på eftermiddan ta me mej min diktsamling å hoppa över diket ner till Klara å försöka få tag i den långe skalden å visa dikterna för å höra, om ja hade nån framtid i branschen. Han va lätt å hitta, han gjorde ju ingen hemlihet av va han höllt till, så jag styrde kursen direkt till Gangster-Norma ve Mästersamuelsgatan. Ja slog mej ner vid ett bord å beställde en kopp lut å en kupongfri kubbe å ja behövde inte vänta länge förrn dörrn öppnades å hans silhuett syntes mot posthuse. Han hade en jäla massa gubb i släptåg å dom flesta såg då inte litterära ut precis. Dom slog sej ner efter långväggen å beställde bärsa å ja hörde av samtale, att dom kom från Pilen.

De e unnerlit hur lätt de e i tankarna, att göra en sak å hur svårt de e i verkligheten. Jag tror allri ja vare så tung i gumpen, som när ja skulle ta kuväre med diktsamlingen å gå fram te långborde å höra va den långe tyckte. De va ett förfärligt liv ve borde å trissan va framme å hyscha flera gånger. Hur de nu va, om de va nån inre kraft, som styrde mina steg, vet ja inte, så stog ja i alla fall där å stamma å räckte fram kuväre.

De blev tyst en stunn, men så tog den långe kuväre å la på borde å sa att den unge brodern va välkommen att svinga en bägare me bröderna. Han trodde nog ja va äldre än va ja va, för att ja e rätt storväxt, ja ser nog ut som ja skulle va 20 bast så där, fast ja bara e 17, annars hade han nog inte bjude på biran. Ja hade alri drucke en hel bira förut, men nog skulle ja vel palla för den.

De gjorde ja också, men de kom in ny bärsa å en kis, som dom kalla Fritte knuffa mej i sidan å sa, att ja skulle hålla glase under borde, men kvickt så inte trissan såget. När ja tog upp glase igen, va biran betydligt ljusare i färgen.

Ja, där satt ja å drack å hörde hur dom andra surra på. Inte blev ja gladare avet, men ja kände hur de snurra till i kusen å så börja ja svettas i händerna, å ja tänkte, att ere så här att va full, så förstår ja inte va för spånken ska va så åtråvärd. Biran med brännvin i smaka pyton å ja börja må mer än tjyvis, de kom losk i käften å ja va tvungen att spotta i näsduken, men de hjälpte inte, de kom bara mer. Å så börja stolen åka som en slängis på Grönan å ja va tvungen å spotta mellan knäna ner på golve, där golvplatterna dansa jitterbug å nu kände ja, att ja va riktigt färdi. Ja skulle ha velat gått på junkmojen, men dels våga ja inte resa mej, å dels visste ja inte åt vicke håll i lokalen den låg.

Ja satt där å spände mej å visste föga om omgivningen. Ett försto ja i alla fall å de va, att ja måste ta mej ut i friska luften på nåtts sätt å precis, när ja hadde måttat in dörren å skulle rusa iväg, så kom de! De stod som en kvast ur käften å de mästa hamna vid den långes fötter. Ja hörde som i en dimma hur han sa nåtts om att de va en otät broder. Sen kom tre servitriser ångande, en me en stor grå trasa å en hink. Dom två andra fatta tag i vepan å byxerna på mej å hiva ut mej på gatan. De sista jag hörde innan dörren slog igen bakom mej, va nåtts om jävla fyllbusar att grisa ner.

Dikterna blev kvar på Bus-Norma, ja har helt enkelt inte kunnat gå in där å fråga efter dom å nåra mer dikter har ja inte skrive. Den långe skalden har ja mött på gatan nåra gånger, men han har inte kännt igen mej, å de va lika bra.

Nils Anders Näslund

Harald Forss på skiva

Grammofonbolaget Polydor som med skivserien "Dikt och visa" med Thorstein Bergman som konstnärlig ledare redan ägnat Klara-Parnassen så mycket uppmärksamhet, var förutseende nog att redan i våras ge ut en LP med den nu utsedde Ferlin-stipendiaten Harald Forss. Liksom på tidigare inspelningar läser poeten själv en rad dikter. För sånginslagen står som sig bör Tor Bergner. Men också Bertil Boo.

FOTO U. P. A.

Ett unikt foto från 1939, publicerat i en numera nedlagd veckotidning och överlämnat till PR av Beth Lagerlund, som i sin tur fått det "på mycket egendomliga vägar". Hon har lyckats identifiera de flesta i sällskapet, som här har samlats på dåvarande källaren Tavernan på Vasagatan, kärt tillhåll för gruppen bakom den märkliga tidningen U. P. A. som Gustaf Andborg berättat om i PR nr 1, 1971. I främsta raden sitter fr v målaren Jack Zan, författarinnan Magda Harteveld, tecknaren Lars Lind och skalden Nils Ferlin. Personerna bakom är svårare att säkert placera, men nr tre fr v är Anny Marwig-Rubin, nr fyra fotografen Noi Benkow, nr sex tecknaren Gösta Bjelkebo och vidare mot höger författaren Karl Otto Zamore, skådespelaren Peter Lindgren och Beth Lagerlund.

UNG REVYARTIST

En ung artist — men knappast liten och klen. Nils Ferlin längst uppe till vänster i den samlade revytruppen vid en Filipstads-revy 1917. Bilden ingår i en samling tidiga foton som ställts till PR:s förfogande av Nils Johan Einars ungdomskamrat Olle Bünger, medlem och numera pensionerad posttjänsteman i Karlstad.

DEN NYA GRAVVÅRDEN

Den nya skulpturen på Nils Ferlins grav på Bromma kyrkogård står nu på plats, som skulptören Björn Erling Evensen utlovade i föregående nummer av PR. På fundamentet under kopparfiguren står dikten "Inte ens" inristad i sin helhet.

NILS FERLIN PÅ GRÖNAN

En publik som knappast skulle ha rymts i ett par överfyllda Konserthus — men så andäktigt tyst att augustikvällens svaga plask från Gröna Lunds stränder nästan verkade påträngande — mötte Jarl Kulle när han läste dikter av Nils Ferlin. För andra året arrangerade Gröna Lund två kvällar med "Nils Ferlin i våra hjärtan", denna gång med Göran Fristorp som sångsolist och med Arne Domnerus sextett och Leif Strands kammarkör. Evenemanget samlade större publik än i fjol, och direktionen är om möjligt än mer inställd på att detta förnämliga arrangemang skall bli en lika folkkär och ofrånkomlig tradition som Taube-, Zarah- och Birgit Nilsson-kvällarna.

MEDLEMSVÄRVNING I KULTURHUS

"I poesins namn i allmänhet och Nils Ferlins i synnerhet har vi velat göra en liten insats", stod det blygsamt i ett brev till oss i somras. Men den insatsen var högst imponerande. Brevet kom från silversmeden Anna-Stina Åberg i Nyköping, där hon och hennes man marknadsplanerare Stig Fallberg lyckats värva inte mindre än 25 nya medlemmar i Sällskapet. Alla oss androm till efterföljelse!

Bakom vårdträdet som vid lämplig årstid är översållat av pergamotter, syns t v den röda 1600-talsbyggnaden med det "litterära cafét", där bildningstörstande besökare också kan läska sig med bl a Poste Restante.

Detta lyrikhängivna par träffar man i en helt fantastisk mångahundraårig gård med låga trähus, vårdträd och allt vid Östra Torget i skuggan av Alla Helgona Kyrkan med anor från 1200-talet. I sitt hem i det gula 1700-talshuset håller de höst och vår en lyrikträff, där de hittills som uppläsande och diskuterande gäster haft i tur och ordning Tomas Tranströmer, Kjell Espmark, Werner Aspenström och Olof Lagercrantz. Och varje gång bjuds de 60—70 deltagarna på kaffe och Anna-Stinas hembakade bröd i det röda huset tvärs över gården, en 1600-talsbyggnad som de till stor del själva restaurerat och där det förutom silversmedjan också finns ett litet gammaldags "litterärt café" med ett tidskriftsutbud "som vi tycker är viktigt". Däribland självfallet Poste Restante.

ÅRSMÖTET 1975

hade ju av kända skäl förlagts till Filipstad, d v s i anslutning till avtäckandet av K G Bejemarks Ferlinstaty. Om detta märkliga och till alla delar lyckade evenemang berättas i ord men framför allt i bild på annan plats i detta nummer av PR. Själva årsmötet avhölls i den för ändamålet bästa tänkbara lokalen, Ferlin-skolans aula, där ett 50-tal medlemmar samlats från när, d v s Filipstad med omnejd, och fjärran, d v s landet i övrigt inklusive Stockholm.

Mot ordföranden Sandro Key-Åbergs klubbföring fanns ingen invändning. Efter omval respektive nyval och efterföljande konstituering ser styrelsen ut så här:

ordf.: förf. Sandro Key-Åberg
v. ordf.: dir. Olof Ögren
sekr. o. red. för PR: red. Gunnar Larson
skattm.: dir. Curt Enström
v. sekr.: fil. mag. Tor Englund
statsrådet Sven Aspling
landshövding Rolf Edberg
förf. Johannes Edfelt
red. Edvard Matz (adj.)
Suppleanter:
Univ. bibl. Ola Christensson
skådesp. Eva-Lisa Lennartsson
konstnär Idun Lovén

Efter diskussion beslöt årsmötet att stipendiesumman även detta år skulle utgå med 6000 kr, detta med den bestämda och välgrundade förhoppningen att summan skall kunna höjas med minst en tusenlapp under 1976. Årsmötet beslöt också att Poste Restante fortfarande skall utges med 2 nummer per år.

På förslag av skattmästaren valde årsmötet med acklamation Gustaf Andborg till Sällskapets förste hedersledamot.

Ordföranden ajournerade efter avverkad föredragningslista årsmötet under så pass lång tidsrymd, att man med valfritt transportsätt kunde förflytta sig till Kalhyttans vackra herrgård för intagande av en stärkande måltid. Under pågående taffel kunde medlemmarna också avnjuta underhållning i många former: Eva-Lisa Lennartsson läste dikter och för sång och annat välljud svarade bl a Gunde Johansson, allt mottaget med tacksamt och hörbart bifall. Ett flertal lotterier, till den grad amerikanska att alla lotter kostade minst 99 öre, uppfyllde mer än väl traditionens krav att inbringa 300 kr.

Efter avslutat årsmöte konstituerade sig ett antal styrelseledamöter till en arbetsgrupp för nattliga studier av det östvärmländska konstlivet.

Däribland dessvärre icke

sekr

SKATTMÄSTARE-RAPPORT

Så här kan en s k broderlig kommentar på en inbetalningstalong låta: "Bet 15:— 19/8 -74 erhöll en medlemstidning i övrigt inga meddelanden. Ett dyrt medlemsblad. Har ingen adress till er. Hur sköter ni medlemmarna?"

Nåväl, ibland tror man kanske att det är medlemmar i Nils Ferlin-Sällskapet som går och delar ut vårt medlemsblad i konkurrens med Postverket. Så är det givetvis inte. Därför har t ex ett 10-tal medlemmar i en av Stockholms södra förorter vid förra utgåvan tyvärr inte fått sitt medlemsblad utdelat. Vi *antar* att detta berott på att utdelningen denna gång skötts av en alltför morgontrött medarbetare till Ove Rainer. Självfallet har Nils Ferlin-Sällskapets funktionärer intresse av att medlemmarna får Poste Restante i samma goda ordning nu som tidigare.

Tyvärr får vi fortfarande tillbaka ett 100-tal medlemskuvert innehållande medlemsbladet. I år har vi dessutom måst stryka närmare 100 medlemmar på grund av att medlemsavgiften inte kommit oss tillhanda de senaste tre åren. Många av dessa har fått Poste Restante. Andra betalar självfallet inte, eftersom tidningen inte finner en adressat som ej meddelar ändring av adress, efternamn etc.

Vi har dock fått en viss kompensation i form av ett glädjande antal nya medlemmar. Medlemsantalet är sålunda fortfarande ca 1800, av vilka drygt 1300 medlemmar betaler sin avgift stadgeenligt. Många studerande på folkhögskolor och många lärare byter adresser och detta påverkar också ingången av medlemsavgifter i negativ riktning. Dock skall alla veta, att styrelsefunktionärerna gör sitt bästa för att medlemsbladet och Sällskapets stipendium varje år skall komma rätt adressat tillhanda. Det kan vara viktigt att påpeka, att ingen del av avgiften används för administration, redaktionsarbete, kontorskostnader etc. Sällskapets fortsatta existens beror på att frivilliga krafter fortfarande lägger ner ett 1000-tal arbetstimmar per år helt utan ersättning. Därför tar vi all kritik med jämnmod. En mycket glädjande faktor är att ett nästan dominerande antal medlemmar redan i november-december betalar in sin avgift för det kommande året. Det säger det mesta om vilket intresse majoriteten av Sällskapets medlemmar har för Poste Restante, och för att Nils Ferlin-stipendiet även fortsättningsvis skall kunna utdelas till tacksamma mottagare bland svenskspråkiga poeter. *C E*

NYA MEDLEMMAR:

Agorelius, Stefan, Pl. 3655, 710 60 Grythyttan

Ahlin, Ivar, N. Mälarstrand 72, 112 35 Stockholm

Axell, Göran, Ekbackevägen 10, 151 46 Lidingö

Bergard, Alice, Bergagatan 10, 752 38 Uppsala

Bergard, Erik, Bergagatan 10, 752 38 Uppsala

Bergquist, Åke, Kungsgatan 9, 611 00 Nyköping

Bergsten, Arne, Kristallvägen 129, 126 39 Hägersten

Blombergsson, Maivor, Klintbergsgatan 4, 803 54 Gävle

Bohm, Birgitta, Sparbanksgatan 1, 682 00 Filipstad

Borg, Gullvi, S:t Göransgatan 67, 112 38 Stockholm

Bra Böcker, 263 00 Höganäs

Brandstadt, Åke, Selma Lagerlöfsvägen 5, 682 00 Filipstad

Brolinson, Lars, Kroppkärrsvägen 97, 654 61 Karlstad

Bucht, Brita, Ol-Danielsgatan 7 H, 822 00 Alfta

Bünger, O. E., John Ericssonsgatan 15, 652 22 Karlstad

Calemark, Lars, Almlöfs Stig 7, 613 00 Oxelösund

Davidsson, Åke, Grubbens Gata 9, 112 32 Stockholm

Ehlert, Elsa, Ö. Rundgatan 14 A, 611 00 Nyköping

Ellesson, Allan, Örsvängen 3, 172 42 Sundbyberg

Elteby, Henry, Luxgatan 13, 112 62 Stockholm

Erlandsson, Nils-Erland, Bönstavägen 11, 611 00 Nyköping

Fagerberg, Gunilla, Kyrkogårdsgatan 5 A, 752 20 Uppsala

Fallberg, Lennart, Susan Winges Väg 8, 660 60 Molkom

Annette Forsberg, Brandkärrsvägen 88, 611 00 Nyköping

Forsberg, Mats-Åke, Assessorsgatan 18 E, 116 58 Stockholm

Främling, Karin, Almlöfs Stig 3, 613 00 Oxelösund

Grönfeldt, Göran, Ringvägen 33 B, 611 00 Nyköping

Grönstrand, P. O., Rindögatan 22, 115 36 Stockholm

Haag, Maj, Box 2795, 760 10 Bergshamra

Hagersved, Claes Eric, Rindögatan 19, 115 36 Stockholm

Henriksson, Thora, Box 1066, 682 00 Filipstad

Hinnas, Rudolf, Pl. 1132, 140 32 Grödinge

Häggblom, Margareta, L 2, Näsbo, 641 00 Katrineholm

ICA Aktiebolag, Box 6187, 102 33 Stockholm 6

Jacobsson, Gösta, Norrbergavägen 14, 150 24 Rönninge

Johansson, Allan, Brunnsgatan 25, 593 00 Västervik

Johansson, Ulla, Brunnsgatan 25, 593 00 Västervik

Johansson, Ester, Sparbanksgatan 3 A, 682 00 Filipstad

Jägre, Mejli, Svartviksvägen 14, 150 13 Trosa

Karlsson, Gullan, Falkvägen 14, 610 60 Tystberga

Lagerlöf, Berit, Kungsvägen 29, 182 75 Stocksund

Larsson, Börje, Dragspelsvägen 13, 732 00 Arboga

Larsson, Henry, Villa Hammarbo, 570 75 Fågelfors

Larsson, Uno, Hagalundsvägen 24, 681 00 Kristinehamn

Lindahl, Björn, Frösängsskolan, 613 01 Oxelösund

Lindahl, Margareta, Oppeby Gård, 611 00 Nyköping

Lindell, Hjalmar, Allégatan 7, 682 00 Filipstad

Lindén, Margareta, Tumbo Prästgård, 640 45 Kvicksund

Lindgren, Edith, Segersjövägen 35, 140 30 Uttran

Lindroth, Nils, Smedvägen 4, 136 44 Handen

Lindqvist, Eva, Hamngatan 6 B, 582 26 Linköping

Lundevall, Ulla, Elevvägen 13, 613 00 Oxelösund

Lönnquist, Sirkka, Hagbacken 3020, SF-02120 Esbo 12

Midfalk, Eric, Tuvhättevägen 9, 611 00 Nyköping

Midfalk, May, Tuvhättevägen 9, 611 00 Nyköping

Nessel, Elna, Folkhögskolan, 510 47 Fristad

Nilsson, C. E. Tidkumes Väg 20, 191 76 Sollentuna

Näslund, Nils Anders, Franstorpsvägen 27, 172 36 Sundbyberg

Odswall, Oswald, Femörevägen 26, 613 00 Oxelösund

Omvik, Brita, Ängkärrsgatan 14, 171 58 Solna

Oredsson, Ewa, Boforsgatan 9, 123 44 Farsta

Persson, Torsten, Tyketorpsgatan 77, 614 00 Söderköping

Persson, Åke, Sjöbacka Gård, 152 00 Strängnäs

Reinholdz, Britt-Marie, Åkerstigen 1, 170 10 Ekerö

Stadsbiblioteket, Slottsgatan 21, 611 00 Nyköping

Stille, Ingvil, Glashyttan, 611 00 Nyköping

Stålbrand, Gunhild, Rosenkällavägen 12, 611 00 Nyköping

Svensson, John, Box 9, 840 31 Åsarna

Thedvall, Gun, Järntorget 4,613 00 Oxelösund

Tesse, Kenneth, Hagåkersgatan 22, 431 41 Mölndal

J. L. Törnqvists Bokhandel AB, Box 133, 261 22 Landskrona

Wadman, Christer, Lilla Skogsvägen 5, 433 00 Partille

Åberg, Anna-Stina, Östra Torget, 611 00 Nyköping

Åberg, Fredrik, Tornslingan 14, 142 00 Trångsund

Åkerhielm, Fredrik, Ö. Villavägen 12, 611 00 Nyköping

Åkerman, Gunilla, Skeppargatan 94, 115 30 Stockholm

FERLIN-MINNEN KRYDDAN I FT:s JUBILEUMSNUMMER

Filipstads Tidning firade sina 125 år den 6 september med ett i alla avseenden tungt vägande jubileumsnummer. PR ber att få göra sin djupaste reverens för den även i vanliga fall större kollegan, som onekligen också utkommer något oftare. Chefredaktör Göran Mattsson har samlat ett imponerande gediget artikelmaterial, där Ferlin-minnena ur vår synpunkt givetvis blivit den finaste kryddan. Georg Dahl har en hel sida "minnesplock" om sin ungdomskamrat, delvis tidigare återberättade i PR. Sven Asplings artikel om Filipstads-bygden är som sig bör mera socialt samhällsmedveten, men den slutar oundvikligt med en garanterat sannfärdig anekdot om Nils Johan Einar flanerande över Markusplatsen i Venedig. Inte heller Rolf Edberg kommer i sin minnesartikel undan associationen Nils Ferlin. — Och helt stilenligt behandlar numrets ledare den omdebatterade frågan om rivning av Stadshotellet — huset som en gång inrymde också en annan lokal med direkt handgripliga Ferlin-minnen.

NILS FERLIN PÅ FOLKAN

"Monolog i månsken", den för att vara en Ferlindikt ovanligt långa inledningen till "Med många kulörta lyktor", måste vara ett svårt men lockande nummer för en uppläsare. Jarl Kulle tappade inte en stavelse när han reciterade dikten under sommarens Ferlin-kvällar på Gröna Lund. Det gjorde inte heller Stig Järrel i ett nummer i höstens revy på Folkan, som möjligen överraskade en del av publiken. Man kunde notera bara några ytterst försiktiga strykningar — Stig Järrel vet hur skalden kunde uppta sådana ingrepp. Det har han gett vältaligt bevis på i artikeln "Ett Ferlin-minne" i föregående nummer av Poste Restante.

Nummer 113 vann

K G Bejemarks teckning av Ferlinskulpturen vanns på programblad nr 113 i samband med avtäckningen i Filipstad i somras, meddelar Knut Warmland som uppger att han inte själv innehar numret.

ÅRETS FERLIN-STIPENDIAT PÅ SKIVA

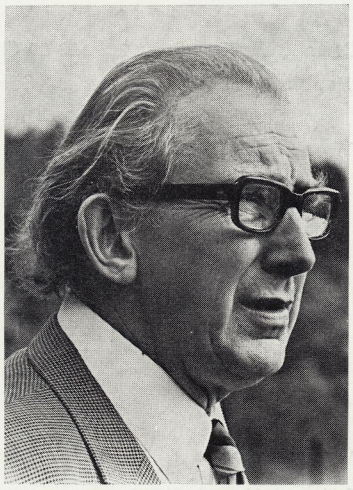

HARALD FORSS

Jag är nyansernas älskare

Recitation: Harald Forss

Sång: Tor Bergner / Bertil Boo

DIKT OCH VISA vol. 2

På skiva 2462 146

På musiCassett 3153 051

MUSIK FRÅN POLYDOR

Poste Restante Medlemsblad för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 2 1975

Styrelsens funktionär: Curt Enström, Nybrogatan 14, 114 39 Stockholm. Tel 08/61 66 79

På dagtid tel 08/36 29 20 (efterfrågas: fru Nordell eller fru Rundgren)

Redaktör för medlemsbladet: Gunnar Larson, Åsögatan 70, 116 24 Stockholm. Tel 08/68 60 06, 0764/364 89

Tryck: Rundqvists Boktryckeri i Göteborg